

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 96a/2024

privind controlul constituționalității articolelor 8 și 24 din Legea nr. 544 din 20
iulie 1995 privind statutul judecătorului

*(regimul juridic al incompatibilităților în perioada suspendării din funcția
de judecător în legătură cu începerea urmăririi penale în
privința persoanei care ocupă această funcție)*

CHIȘINĂU
17 iulie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 24 aprilie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 17 iulie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o sesizare depusă la Curtea Constituțională la 24 aprilie 2024, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 4 alin. (1) lit. a) și 25 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, de Consiliul Superior al Magistraturii.

2. Consiliul Superior al Magistraturii îi solicită Curții să exercite controlul de constituționalitate al articolelor 8 și 24 din Legea privind statutul judecătorului.

A. Legislația pertinentă

3. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

[...]”

Articolul 116

Statutul judecătorilor

„[...]”

(7) Funcția de judecător este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite, cu excepția activității didactice și științifice.”

4. Prevederile relevante ale Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 privind statutul judecătorului sunt următoarele:

Articolul 8

Restricțiile de serviciu ale judecătorului

„(1) Funcția de judecător este incompatibilă cu:

a) orice altă funcție sau activitate remunerată, cu excepția activității didactice, științifice, de creație și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice;

b) mandatul de deputat în Parlament sau de consilier în autoritatea administrației publice locale;

c) activitatea de întreprinzător, desfășurată personal sau prin intermediul unui terț;

d) calitatea de membru al organului de conducere al unei organizații comerciale.

(2) Judecătorul poate colabora la publicații de specialitate cu caracter literar, științific sau social, ori la emisiuni audiovizuale, fiindu-i interzis ca în studiile, articolele și intervențiile sale să se pronunțe cu privire la problemele curente de politică internă.

(3) Judecătorul nu este în drept să prezinte reprezentanților mass-media informații despre cauzele aflate în procedură de examinare în instanța judecătorească decât prin intermediul persoanei responsabile pentru relațiile cu mass-media.

(3¹) Este interzisă comunicarea judecătorilor cu participanții la proces sau cu alte persoane, inclusiv cu persoane cu funcții de demnitate publică, dacă o astfel de comunicare este legată de dosarul aflat în procedura judecătorului și are loc în alt mod decât cel prevăzut de regulile de procedură. Comunicarea este interzisă din momentul de înregistrare a dosarului în instanța de judecată și până la emiterea hotărârii irevocabile privind dosarul. Orice comunicare în afara ședințelor de judecată se face în scris și se anexează obligatoriu la dosar.

(3²) Judecătorului îi este interzis:

a) să dea consultații scrise sau verbale în probleme litigioase, cu excepția situațiilor stabilite în Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului;

b) să fie membru al unui partid politic sau să desfășoare orice activitate cu caracter politic, inclusiv pe perioada detașării din funcție.

(4) Judecătorul care a fost ales în funcția de Președinte al Republicii Moldova, a fost ales deputat în Parlament, consilier în autoritatea administrației publice locale sau a fost numit membru al Guvernului, în termen de 30 de zile de la data validării/acceptării mandatului, depune cerere de demisie în condițiile articolului 26. În cazul în care judecătorul nu depune cerere de demisie, după expirarea termenului de 30 de zile acesta este eliberat de drept din funcția de judecător.

[Articolul 8 alineat (3²) a fost completat prin Legea nr. 226 din 31 iulie 2024, în vigoare din 5 septembrie 2024]

Articolul 24 Suspendarea din funcție

„(1) Judecătorul poate fi suspendat din funcție, la cerere sau din oficiu, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, dacă:

a) în privința lui se începe urmărirea penală, până la rămânerea definitivă a hotărârii în cauza respectivă;

b) este recunoscut absent fără veste prin hotărâre judecătorească definitivă;

c) participă la campania preelectorală în calitate de candidat pentru autoritatea publică sau autoritatea administrației publice locale;

d) i se acordă concediu de maternitate și pentru îngrijirea copilului pe un termen de până la 3 ani.

(1¹) Judecătorul este suspendat de drept din funcție până la eliberarea sa din funcție dacă:

a) evaluarea performanțelor sale a eșuat – din ziua adoptării hotărârii corespunzătoare a Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor;

b) colegiul disciplinar a propus eliberarea din funcție, iar suspendarea acestuia este proporțională cu situația care a stat la baza ei. La solicitarea judecătorului, Consiliul Superior al Magistraturii poate amâna suspendarea până la examinarea propunerii de eliberare din funcție;

c) este numit în funcția de judecător la Curtea Constituțională sau la o instanță judecătorească internațională.

(2) În cazul suspendării din funcție a judecătorului, salariul acestuia se plătește în condițiile legii.

(3) Suspendarea din funcție a judecătorului din cauzele enumerate la alin. (1), cu excepția lit. a), nu atrage anularea inviolabilității personale și a garanțiilor materiale și sociale.

(4) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. a), dacă nu a fost probată vinovăția judecătorului sau a fost pronunțată o hotărâre de achitare ori de încetare a procesului penal, sau în cazul anulării actelor care au servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin. (1¹), suspendarea din funcție încetează și judecătorul este repus în toate drepturile avute anterior.

(4¹) Pe perioada suspendării din funcție, în temeiul prevăzut la alin. (1) lit. a), judecătorului nu îi sunt aplicabile dispozițiile referitoare la incompatibilitățile și interdicțiile prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a), c) și d), în partea ce ține de exercitarea unei funcții sau activități în sectorul privat. Această perioadă nu constituie vechime în funcția de judecător.”

[Articolul 24 alineat (4¹) a fost completat prin Legea nr. 155 din 19 iunie 2025, în vigoare din 4 iulie 2025]

(5) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. c) și d), la expirarea termenului pentru care judecătorul a fost suspendat din funcție, acestuia i se acordă funcția de judecător pe care a deținut-o până la suspendare sau, cu consimțământul judecătorului, i se acordă o altă funcție de judecător echivalentă.

(6) Hotărârea privind suspendarea din funcție a judecătorului, adoptată în temeiul alin. (1), poate fi atacată în Curtea Supremă de Justiție în condițiile legii.”

[Articolul 24 alineat (1¹) a fost modificat prin Legea nr. 340 din 24 noiembrie 2023, în vigoare din 7 decembrie 2023]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

5. Autorul sesizării susține că articolele 8 și 24 din Legea privind statutul judecătorului îi interzic judecătorului suspendat din funcție să se angajeze într-o altă funcție publică sau privată sau să desfășoare orice altă activitate remunerată în perioada suspendării sale din funcție. Spre exemplu, în cazul suspendării în legătură cu intentarea unui proces penal, această restricție acționează până când hotărârea din cauza respectivă rămâne definitivă. Autorul menționează că, de regulă, soluțiile judecătorești în astfel de cauze devin definitive peste mult timp. Totuși, pe întreaga durată a procesului penal, judecătorul este privat de dreptul de a desfășura vreo activitate remunerată. În acest sens, autorul sesizării susține că reglementarea unei restricții generale de angajare în câmpul muncii reprezintă o ingerință disproporționată în exercițiul dreptului la muncă, deoarece îl lipsește pe judecătorul suspendat din funcție de orice posibilitate de a-și câștiga resursele necesare pentru întreținerea sa și-l plasează într-o situație financiară precară.

6. În acest context, autorul sesizării afirmă că prevederile contestate încalcă articolele 23, 43, 47, 49 alin. (2), 50 alin. (1) și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

7. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

8. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 privind statutul judecătorului, ține de competența Curții Constituționale.

9. Articolul 25 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la Curtea Constituțională îi acordă Consiliului Superior al Magistraturii prerogativa sesizării Curții Constituționale.

10. Curtea reține că autorul sesizării solicită controlul constituționalității articolelor 8 și 24 din Legea privind statutul judecătorului în întregul lor. Totuși, acesta formulează argumente de neconstituționalitate doar în raport cu norma de la articolul 8 alin. (1) lit. a) din Lege, care stabilește că funcția de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție sau activitate remunerată, cu excepția activității didactice, științifice, de creație și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice. Totodată, autorul sesizării critică faptul că restricția menționată mai sus se aplică față de judecătorul suspendat din funcție pe baza motivului stabilit la articolul 24 alin. (1) lit. a) din Lege, care prevede suspendarea judecătorului din funcție în cazul declanșării urmăririi penale în privința sa, până când hotărârea din acea cauză rămâne definitivă. Astfel, Curtea constată că normele care prevăd interdicția practicării unor activități salarizate de către judecătorul suspendat din funcție din cauza începerii urmăririi penale în privința sa, așa cum contestă autorul în sesizare, rezultă din aplicarea coroborată a articolelor 8 alin. (1) lit. a) și 24 alin. (1) lit. a) din Lege. Prin urmare, doar aceste prevederi reprezintă obiect al controlului, iar celelalte reglementări nu constituie obiect al controlului.

11. Curtea observă că articolul 8 alin. (1) lit. a) din Lege nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, în timp ce articolul 24 alin. (1) lit. a) a fost examinat în Deciziile de inadmisibilitate nr. 23 din 25 februarie 2019 și nr. 62 din 29 iunie 2023. În aceste decizii, Curtea a respins ca inadmisibile sesizările care au stat la baza lor, reținând că, potrivit jurisprudenței Curții Europene, scopul suspendării din funcție nu este unul punitiv, ci preventiv și provizoriu. Această măsură urmărește protejarea interesului public prin suspendarea din funcție a unei persoane acuzate de comiterea unei infracțiuni de serviciu, contribuind astfel la prevenirea altor posibile acte similare sau a consecințelor acestora (a se vedea *Țehanciuc v. România* (dec.), 22 noiembrie 2011, § 19).

12. Totodată, Curtea a reținut că îndepărtarea temporară a unui judecător din exercițiul funcției sale, în cazul începerii urmăririi penale împotriva acestuia, este justificată prin necesitatea protejării imaginii sistemului judiciar în ansamblu, eliminându-se astfel orice fel de suspiciuni care ar putea afecta percepția asupra activității instanțelor. De asemenea, Curtea a notat că Legea cu privire la statutul judecătorilor prevede garanții suficiente, *i.e.* posibilitatea

contestării hotărârii privind suspendarea din funcție și repunerea în toate drepturile anterioare, inclusiv achitarea drepturilor salariale aferente perioadei de suspendare în cazul încetării procesului penal. În fine, Curtea nu a reținut criticile referitoare la dreptul la muncă al judecătorului, deoarece măsura suspendării este una temporară (a se vedea DCC nr. 62 din 29 iunie 2023, § 16 și jurisprudența citată acolo).

13. În aceste condiții, Curtea reține că argumentele sesizării privind controlul constituționalității articolului 24 alin. (1) lit. a) din Lege sunt similare celor analizate în deciziile menționate anterior. Pentru că nu au intervenit elemente noi care să conducă la schimbarea acestei jurisprudențe, Curtea constată că atât considerentele, cât și soluția din deciziile citate își mențin valabilitatea în această cauză.

14. Referitor la controlul constituționalității articolului 8 alin. (1) lit. a) din Lege, Curtea reține că această normă prevede interdicția aplicabilă judecătorului de a practica alte activități salarizate, inclusiv în perioada suspendării din funcție, ca urmare a începerii unei urmăririi penale împotriva sa. Cu excepția activităților didactice, științifice, de creație și a celor desfășurate în organele colegiale ale autorităților sau instituțiilor publice, permise expres de lege, articolul menționat instituie o interdicție absolută, aplicabilă și în situația în care judecătorul nu mai exercită efectiv atribuțiile judiciare.

15. Curtea constată că, la 19 iunie 2025, Parlamentul a adoptat Legea nr. 155 pentru modificarea unor acte normative, prin care articolul 24 din Legea cu privire la statutul judecătorului a fost completat cu alineatul (4¹) cu următorul conținut: „Pe perioada suspendării din funcție, în temeiul prevăzut la alin. (1) lit. a), judecătorului nu îi sunt aplicabile dispozițiile referitoare la incompatibilitățile și interdicțiile prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a), c) și d), în partea ce ține de exercitarea unei funcții sau activități în sectorul privat.”

16. Curtea reține că modificările aduse articolului 24 din Legea cu privire la statutul judecătorului, prin Legea nr. 155 din 19 iunie 2025 pentru modificarea unor acte normative, le recunosc judecătorilor suspendați din funcție, ca urmare a începerii unei urmăririi penale, posibilitatea de a se angaja în câmpul muncii în sectorul privat. Astfel, având în vedere faptul că articolul 24 alin. (4¹) din Lege a soluționat problema de drept ridicată în sesizare, Curtea constată că aceasta a rămas fără obiect (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 27 din 31 octombrie 2019, §§ 36-38).

17. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea reține că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a), 140 alin. (2) din Constituție și 27 alineatele (2), (3) literele b) și c), 37, 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind controlul de constituționalitate al articolelor 8 și 24 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 privind statutul judecătorului, depusă de Consiliul Superior al Magistraturii.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 17 iulie 2025

DCC nr. 82

Dosarul nr. 96a/2024